

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อส่งเสริมหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษา หมู่บ้านกัวแลน้อย ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนที่เอื้อต่อการส่งเสริมหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักและการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักในหมู่บ้านกัวแลน้อย และหารูปแบบการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เสนอการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในหมู่บ้านกัวแลน้อย ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดต่าง ๆ เป็นกรอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่ม (Focus Group) การจัดเวทีชาวบ้านเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุป

5.1.1 บริบทของชุมชน

ชุมชนบ้านกัวแลน้อยตั้งอยู่ในหมู่ที่ 10 ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อสร้างหมู่บ้านขึ้นเมื่อสมัยเจ้าแสนเมืองมาเป็นเจ้าเมืองปกครองนครเชียงใหม่ ราว พ.ศ. 1928 - 1945 โดยได้มีคนจากบ้านศรีสุพรรณ บ้านหมื่นสาร บ้านวัวลาย ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ บางส่วนได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานทำนาทำสวนอยู่ในเขตท้องที่อำเภอบ้านแม่

ปัจจุบันบ้านกัวแลน้อยมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 237 ครัวเรือน ประชากรมีทั้งหมด 803 คน แยกเป็นชาย 385 คน หญิง 418 คน

การเข้าถึงชุมชนสามารถเข้าได้ 2 เส้นทาง คือ

การเดินทางเข้าถึงหมู่บ้านกัวแลน้อย สามารถเดินทางโดยรถยนต์ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 เชียงใหม่-ฮอด และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 121 ตัดผ่านถนนสุเทพ - บ้านกัวแลน้อย

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของชุมชน ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ สามารถสรุปได้ดังนี้

สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การคมนาคม การไฟฟ้า น้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องน้ำ-สาธารณะ ลานจอดรถ การสื่อสาร การสาธารณสุข และงานป้องกันและปกครองตำบล และสถานบริการอื่น ๆ ของหมู่บ้านกัวแลน้อย มีมากเพียงพอต่อความต้องการของชาวบ้านและนักท่องเที่ยวแต่การคมนาคมและการขนส่งจากถนนใหญ่ไปสู่หมู่บ้านยังไม่มีรถโดยสารประจำทางสำหรับ คนในชุมชนได้สัญจรและนำนักท่องเที่ยวเข้าหมู่บ้าน

สาธารณูปโภคขั้นสูง พบว่าร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกมีเพียงพอต่อความต้องการ และมีศูนย์สาธิตการทำไม้แกะสลักพบว่ายังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาในด้านสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ ห้องสุขาสำหรับนักท่องเที่ยว และศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ส่วนสถานที่จอดรถมีมากเพียงพอต่อความต้องการ

ประชากรของบ้านกัวแลน้อยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีความสามัคคี และยึดมั่นในวัฒนธรรมประเพณีจะเห็นได้จากการที่บ้านกัวแลน้อยมีวัดที่เก่าแก่ คือวัดกัวแลน้อยที่ทุกคนให้ความสำคัญเป็นที่อบรมจิตใจ และใช้ประกอบศาสนกิจ ทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ เช่น งานปอยหลวง กลืน ผ้าป่า งานบวช เป็นต้น วัฒนธรรมอันดีของชาวบ้านในชุมชนก็คือการให้ความเคารพผู้อาวุโส ให้ความเคารพนับถือยำเกรงผู้ใหญ่ เชื่อฟัง ตลอดจนผู้ใหญ่ให้คำปรึกษาสั่งสอน ในสิ่งที่ดีแก่ผู้น้อยทุกด้าน นอกจากนี้วัดถือได้ว่าเป็นที่ประกอบศาสนกิจของมนุษย์แล้ว ยังเป็นที่นัดหมายประชุมปรึกษาหารือกันในการพัฒนาและจัดกิจกรรมของชุมชนเพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี และการพัฒนาในชุมชน นอกจากวัดแล้วชุมชนบ้านกัวแลน้อยยังมีบ้านเรือนไม้สมัยโบราณที่เป็นที่พักอาศัยตั้งอยู่ภายในชุมชนทั้งด้านการใช้ภาษาท้องถิ่น การประกอบอาชีพ การนับถือศาสนาพุทธ การทำนุบำรุงวัดเป็นอย่างดี แม้ยุคสมัยจะเปลี่ยนไป แต่ชาวบ้านกัวแลน้อยก็ยังคงให้ความสำคัญต่อพระสงฆ์และดูแลวัดเป็นอย่างดีเช่นเดิม นอกจากนี้ประชาชนบ้านกัวแลน้อยยังเป็นผู้รักความสงบ ความยุติธรรม รวมทั้งเป็นชุมชนที่มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียว มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างยิ่ง

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของบ้านกัวแลน้อยเป็นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูก ทั้งยังมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ที่เป็นทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติ คือ ลำน้ำขาน และแหล่งน้ำจากชลประทานแม่แดง แหล่งน้ำทั้ง 2 แห่ง ใช้เป็นแหล่งน้ำกินน้ำใช้เป็นอย่างดี จึงทำให้หมู่บ้านกัวแลน้อยเขียวชอุ่มไปด้วยต้นไม้เขียวใหญ่ มีลักษณะเหมือนป่าล้อมสวนที่ร่มรื่นเย็นสบาย และบ้านแต่ละหลังยังปลูก

พืชผักสวนครัวไว้กินไว้ใช้และเผื่อเหลือเพื่อนบ้าน คือเขาให้เราเราก็กินเขา ใครขาดเหลืออะไรก็มาเก็บมาใช้ได้

การประกอบอาชีพของคนในชุมชนบ้านกัวแลน้อยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและทำไม้แกะสลักมานาน โดยมีช่างที่มีฝีมือถ่ายทอดกันมานานกว่า 40 ปี ผู้เริ่มต้นการประกอบอาชีพนี้คือ พ่อบุญมี ท้าวปินตา เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2497 จนได้สร้างชื่อเสียงให้กับชุมชนในการประกวดไม้แกะสลักที่กรุงเทพฯ ในเวลาต่อมา นอกจากนี้พ่อบุญมี ท้าวปินตา ยังได้ถ่ายทอดอาชีพแกะสลักให้แก่คนในชุมชนและหมู่บ้านใกล้เคียง จนสามารถประกอบอาชีพแกะสลักทำให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัว ซึ่งอาชีพดังกล่าวได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ชุมชนบ้านกัวแลน้อย เป็นชุมชนที่อยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่ ทำให้การเดินทางติดต่อค้าขายหรือธุรกิจอื่นได้สะดวกทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น รวมทั้งการประกอบอาชีพแกะสลักนี้เป็นอย่างดีในชุมชน โดยทั่วไปแล้วรายได้หลักของผู้ประกอบอาชีพนี้ต่อเดือนผู้ชายมีรายได้ประมาณ 6,000 บาท ผู้หญิงมีรายได้ประมาณ 3,000 บาท ในขณะที่ผู้ประกอบอาชีพบางรายที่ทำงานได้รวดเร็วและมีฝีมือดี บางเดือนมีรายได้เกินหนึ่งหมื่นบาทซึ่งเป็นรายได้ที่หาเลี้ยงครอบครัวได้อย่างไม่ขาดสน

จากการที่หมู่บ้านกัวแลน้อยมีเอกลักษณ์วัฒนธรรมที่โดดเด่น ทั้งด้านวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม และศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลักที่ได้รับการสืบทอดเรียนรู้ภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ และได้สร้างชื่อเสียงให้กับชุมชนมาจนถึงปัจจุบันนี้ โดยได้เข้าประกวดและแข่งขันจนได้รับรางวัลมาแล้ว เช่น รางวัลได้เลือกเป็นสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของตำบลบ้านแมรับรางวัล สินค้า 5 ดาว ของอำเภอ และได้รับเป็นสินค้า OTOP ของประเทศและรางวัลอื่น ๆ อีกหลายรางวัล

ไม้แกะสลักของชาวบ้านกัวแลน้อยที่ทำการแกะสลักมีหลากหลายรูปแบบ ส่วนเนื้อหาในผลงานจะแสดงออกการสะท้อนวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นตามยุคตามสมัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งมีความละเอียด ประณีต สวยงาม ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ของช่างแต่ละคน ในการประกวดแข่งขันแต่ละครั้งเท่ากับเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอีกด้วย ซึ่งการแข่งขันนี้ได้รับการสนับสนุนจากอำเภอจากจังหวัด และจากกรมอุตสาหกรรมที่ยังได้ช่วยประชาสัมพันธ์ให้แก่กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักจากอำเภอ จากจังหวัดต่าง ๆ เข้าร่วมแข่งขัน ซึ่งการแข่งขันแต่ละครั้งได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไปเป็นอย่างมาก

การรวมกลุ่มของชาวบ้าน

การรวมกลุ่มของชาวบ้านกัวแลน้อย เพื่อทำให้เกิดการออมทรัพย์ กองทุน การกู้ยืมภายในกลุ่มทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินออมพร้อมทั้งได้รับสวัสดิการ และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรอำเภอ โรงพยาบาล ส่วนกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักได้รับการสนับสนุนในการอนุมัติให้มีสิทธิในการใช้ไม้หวงห้ามและการผลิตการครอบครองสิ่งประดิษฐ์ที่ทำจากไม้ได้ ซึ่งโรงงานที่ตั้งในชุมชนไม่มีสิทธิในการใช้ไม้หวงห้ามทางการอนุญาตให้เฉพาะการรวมกลุ่มทำและการตั้งในลักษณะสหกรณ์เท่านั้น

5.1.2 วิเคราะห์กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก

ผลการวิเคราะห์นำมาอธิบายในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การจัดการองค์กร

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ได้รับการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มออมทรัพย์ และมีการบริหารงานในรูปแบบสหกรณ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 มีการรวมกลุ่มกันทำงานเพื่อให้เกิดความหลากหลายทั้งด้านความคิดเห็นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสิทธิในการครอบครองและการใช้ไม้หวงห้ามในนามกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านกัวแลน้อย ทำให้มีโครงสร้างขององค์กรในลักษณะของสหกรณ์ แต่การปฏิบัติและดำเนินการโดยสมาชิกของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักทั้งหมด กลุ่มมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งแต่ละตำแหน่งมีวาระ 2 ปี ซึ่งคณะกรรมการทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อใช้กับสมาชิกกลุ่ม

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักมีการจัดตั้งร้านค้าของกลุ่มเพื่อความสะดวกในการฝากขายสินค้าและใช้เป็นที่พักผ่อนปริกษาหาหรือเรื่องต่าง ๆ ของกลุ่มหัตถกรรมไม้แกะสลัก

ช่องทางการจำหน่ายของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการขายปลีก โดยแบ่งเป็นลูกค้ารายย่อยจากต่างจังหวัด ประมาณร้อยละ 50 ของยอดขายทั้งหมด นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ประมาณร้อยละ 40 และออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประมาณร้อยละ 10 ของยอดขายทั้งหมด ลูกค้าส่วนใหญ่เข้ามาในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเมษายน เฉลี่ยเดือนละ 8 - 10 ราย ผลิตภัณฑ์ที่กลุ่ม จำหน่ายส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักขนาดใหญ่ เช่น รูปแกะสลักนางเงือก นางกนิรี พระพิณเณศ และช้าง เป็นต้น

การตั้งราคาผลิตภัณฑ์มีปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาการกำหนดราคา ได้แก่ ลักษณะไม้ ค่าแรงการแกะสลัก ระยะเวลาในการแกะ ลักษณะรูปแบบของผลิตภัณฑ์ และการนำเสนอขายผลิตภัณฑ์ให้กับลูกค้า การกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ที่ผ่านมายังไม่มีมาตรฐาน

แน่นอน โดยเฉพาะงานแกะสลักชิ้นใหญ่ การบวกกำไรเพิ่มของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก มีรายละเอียดดังนี้ ถ้าผลิตภัณฑ์ มีต้นทุนการผลิตไม่เกิน 100 บาท บวกกำไรเพิ่มประมาณ 20 - 30 บาท ผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนการผลิตในช่วง 100 - 900 บาท บวกกำไรเพิ่มประมาณ 100 - 500 บาท และผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนการผลิตตั้งแต่ 1,000 บาทขึ้นไป บวกกำไรเพิ่มประมาณ 1,000 - 1,500 บาท

การส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก เน้นการออก ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์เป็นหลัก ส่วนการลดราคาให้กับลูกค้าประมาณร้อยละ 10 จกรราคาขายที่ตั้งไว้การตกแต่งผลิตภัณฑ์เพิ่มเติมโดยไม่บวกราคาเพิ่ม การอำนวยความสะดวกในการช่วยบรรจุ ผลิตภัณฑ์ในการขนส่งผลิตภัณฑ์ที่บ้านถวายให้กับลูกค้า และการรักษาลูกค้าเก่าโดยเน้นการ แกะสลักที่มี คุณภาพ การส่งมอบสินค้าตามกำหนด การยกเว้นเงินมัดจำในการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ ของลูกค้าประจำ

การผลิต

การบริหารการผลิตและการวางแผนการผลิตของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก เป็นหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการกลุ่มงานหัตถกรรม โดยจะมีการประชุมในเรื่องต่างๆ ที่ เกี่ยวกับการผลิตของกลุ่ม เช่น การจัดซื้อไม้ การวางแผนผลิตของกลุ่ม เมื่อได้ข้อตกลงจากการ ประชุม นางสิวพร ทองจ๋าม ประธานกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักจะเป็นผู้ดำเนินงานด้านต่างๆ ตามที่กลุ่มได้ประชุม โดยในการจัดซื้อไม้จะขึ้นอยู่กับปริมาณไม้ของกลุ่ม ที่มีอยู่ในปัจจุบัน หาก ขาดแคลนกลุ่ม จะทำการระดมเงินทุนจากสมาชิกในรูปแบบพิเศษเพื่อจัดซื้อไม้จากสำนักงาน ป่าไม้ อำเภอสันป่าตองและนำมาพิจารณาไม้แต่ละท่อนที่ได้พร้อมกับคณะกรรมการเพื่อนำไปแกะสลัก ตามลักษณะที่กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักต้องการ

ในส่วนของวัตถุดิบ ทั้งในด้านของการจัดหาแหล่งวัตถุดิบและคุณภาพของ วัตถุดิบนั้นกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก และสมาชิกแต่ละราย โดยมากจะมีการจัดหาไม้ในช่วง เดือนกันยายน ถึงเดือนเมษายน เพื่อใช้ในการแกะสลัก โดยจะซื้อจากสำนักงานป่าไม้อำเภอ สันป่าตอง หรือเศษซากไม้ ของชาวบ้านในหมู่บ้าน หรือหมู่บ้านใกล้เคียงและในช่วงฤดูฝนจะไม่มี การซื้อไม้เนื่องจากจะไม่ได้ไม้ที่มีคุณภาพที่ดีพอ

กลุ่มมีการแกะสลักทั้งจากไม้สักและไม้ฉำฉาหรือไม้จามจุรี ซึ่งโดยมากจะนิยม ใช้ ไม้สักในการแกะสลัก ในการแกะสลักนั้นมีขบวนการและขั้นตอนที่ละเอียดซับซ้อน ทำให้ ชิ้นงานที่ออกมามีความประณีต ละเอียดสวยงาม จากประสบการณ์ที่สั่งสมมานานจนเกิดความ ชำนาญ ในฝีมือ ส่วนรูปแบบในการแกะสลักผลิตภัณฑ์มีหลากหลายรูปแบบ ผลิตภัณฑ์แกะสลัก หลักคือ การแกะสลักช้าง ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ในการแกะสลักของหมู่บ้านกัวแลน้อย

ผลิตภัณฑ์แกะสลักของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักเป็นผลิตภัณฑ์ที่แกะสลักมาจากไม้สัก สามารถแบ่งได้ 3 ประเภทหลัก ๆ คือ

1. รูปแกะสลักช้าง เป็นการแกะสลักช้างในอิริยาบถต่างๆ ทั้งในรูปแบบตัวเดียว หรือลักษณะโขลงช้าง ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะไม้ที่ใช้ในการแกะสลัก ซึ่งสามารถจำแนกผลิตภัณฑ์รูปแกะสลักช้างได้ดังนี้ รูปแกะสลักโขลงช้างในป่า รูปแกะสลักรูปเหมือนช้าง รูปแกะสลักช้างนอน รูปแกะสลักช้างโผลง รูปแกะสลักช้างงัดซุง และรูปแกะสลักหัวช้าง

2. รูปแกะสลักเทพเจ้า และสัตว์ในวรรณคดีต่าง ๆ เช่น เจ้าแม่กวนอิม พระพิฆเนศ นางเงือก นางกนิรี เป็นต้น

3. รูปแกะสลักทิวทัศน์ชนบท เป็นการแกะสลักไม้ให้มีลักษณะที่แสดงถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยในสมัยโบราณ ทั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ และลักษณะการดำรงชีวิตต่าง ๆ

ในส่วนของการแกะสลักของสมาชิกจะมีการแกะสลักทั้งจากไม้สัก และไม้นำมาหรือ ไม้จามจุรีซึ่งโดยมากจะนิยมใช้ไม้สักในการแกะสลัก มีรูปแบบการแกะสลักผลิตภัณฑ์แบบต่าง ๆ เหมือนกับการแกะสลักของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก แต่จะมีการแกะสลักผลิตภัณฑ์หลัก คือ การแกะสลักช้าง ซึ่งถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของการแกะสลักของหมู่บ้านกัวแลน้อย

การตลาด

การบริหารการตลาดของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก มีคณะกรรมการกลุ่มร่วมกันบริหารการตลาด ในด้านการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ การวางแผนการตลาดในเรื่องการจัดจำหน่าย การออกร้าน โดยมีนางศิวพร ทองจ๋าม เป็นผู้นำในการบริหารการตลาด จากการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะกรรมการบางคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการด้านการตลาด และยังไม่มีส่วนร่วมในการบริหารการตลาดเท่าที่ควร สำหรับการบริหารการตลาดของสมาชิกแต่ละคน สมาชิกเป็นผู้รับผิดชอบทำหน้าที่หาตลาด ติดต่อลูกค้า รวมถึงการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับลูกค้าแต่ละราย ซึ่งมีวิธีการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์คล้ายคลึงกัน โดยพิจารณาจากความต้องการของลูกค้าและรูปแบบของผลิตภัณฑ์ การวางแผนการตลาดในอนาคตของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก เน้นการออกร้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ใช้สื่อโฆษณาในการเสนอขายผลิตภัณฑ์ เช่น ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ การจัดทำแผ่นพับ เพื่อนำไปฝากไว้ยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในจังหวัด และฝึกอบรมความรู้ด้านการจัดการตลาดให้กับบุคลากรในกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก

ปัญหาด้านการตลาด เป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนางานภายในกลุ่มงาน หัตถกรรมไม้แกะสลัก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ยังไม่กว้างขวางเท่าที่ควร การติดตามผลผลิตภัณฑ์ภายในกลุ่มและผู้ผลิตไม้แกะสลักรายอื่น ทำให้กลุ่มขายผลิตภัณฑ์ได้ราคาต่ำกว่าราคาขายที่กำหนดไว้ กลุ่มงาน หัตถกรรมไม้แกะสลักขาดความรู้ด้านการจัดการตลาด ขาดบุคลากรในการจัดการด้านการตลาด เช่น การหาตลาด การติดต่อซื้อขายผลิตภัณฑ์ผ่านระบบคอมพิวเตอร์และการใช้ภาษาในการเจรจา ด้านการค้า เช่น ภาษาอังกฤษ การขนส่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ก่อนข้างยุ่งยากใช้ระยะเวลาในการขนส่งและเสียค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการขยายตลาดส่งออกในอนาคต และด้านการตั้งราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ส่วนใหญ่ยังไม่มีมาตรฐานแน่นอน เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีหลายแบบ และลักษณะไม่เหมือนกันทำให้เสียเปรียบพ่อค้าคนกลางในการต่อรองราคา

การเงิน

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก มีการบริหารการเงินตามรูปแบบการจัดองค์กร สหกรณ์ภายใต้การดูแล และควบคุมของประธานกลุ่ม เจริญชัย และคณะกรรมการร่วม 2 คน สำหรับการดูแลด้านการเงินจะมีนางสิวพร ทองจ๋าม ประธานกลุ่มงานหัตถกรรมเป็นผู้อนุมัติจ่าย แต่ในทางปฏิบัติการเบิกจ่ายเงินภายในกลุ่ม มีคณะกรรมการเป็นตัวแทนในการเบิกจ่ายร่วมกับนางสิวพร ประธานกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักและมีการดำเนินการเบิกจ่ายผ่านสหกรณ์ การเกษตรสันป่าตอง ภายในได้เงื่อนไขการเบิกจ่าย 2 ใน 4 ของผู้มีอำนาจสั่งจ่าย ประกอบไปด้วยนางสิวพร ทองจ๋าม ประธานกลุ่ม นางอำพรธม มูลคำ เลขานุการ นางเรณู ดงคำฟู เจริญชัย และนายสมบุรณ์ เรือนคำ กรรมการร่วม โดยมีกรรมการที่ทำหน้าที่ประจำร้านกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก เป็นผู้ดำเนินการในเรื่องเอกสารการเงินต่างๆ และเก็บเงินสดสำรองของกลุ่มฯ เฉลี่ยวันละ 1,000 - 2,000 บาท ด้านการรับเงินมี นางเรณู ดงคำฟู เจริญชัยของกลุ่ม เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบนำเงินฝากธนาคารการเกษตรและสหกรณ์ การบันทึกบัญชีของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ประกอบไปด้วยบัญชีด้านการเงินและบัญชีการใช้ไม่ตามกฎหมาย

ปัญหาด้านการเงิน กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักประสบปัญหาในการจัดเก็บค่าบำรุงเข้ากลุ่มจากสมาชิก ขาดบุคลากรที่สามารถจัดทำบัญชีขั้นสูง ได้แก่ การจัดทำงบดุล งบกำไรขาดทุนและผลการดำเนินงานประจำปี ขาดแคลนเงินทุนเพื่อจัดซื้อไม้มาทำกลุ่มเพื่อใช้ในการผลิต กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักยังไม่มีมีการวางแผนการเงินโดยใช้ข้อมูลการเงินของปีที่ผ่านมาในการจัดตั้งงบประมาณประจำปีและงบประมาณในระยะยาวของกลุ่มและการบริหาร

การเงินของคณะกรรมการยังไม่มีกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนอาจทำให้เกิดปัญหาในการ
รู้ไหลการรับและการจ่ายเงินภายในกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก

การถ่ายทอดภูมิปัญญา

การถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านไม้แกะสลักของชาวบ้านนั้น ได้รับการ
ถ่ายทอดเรียนรู้มาจากบรรพบุรุษหลายชั่วคนมาสู่ลูกหลานญาติพี่น้องและผู้สนใจโดยทั่วไป และ
ได้รับการพัฒนาฝีมืออย่างต่อเนื่องเป็นผลงานที่ทำให้คนได้รู้จักและเห็นคุณค่า นอกจากนี้ยังได้
มีการรวมกลุ่มๆ เพื่อพัฒนาฝีมือและได้ความคิดรูปแบบที่หลากหลาย ยังเป็นแบบอย่างที่ดีแก่
ลูกหลานที่จะให้ความสนใจหันมาเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญา ซึ่งผู้ที่เป็นพ่อ แม่ พี่น้อง
ที่ประกอบอาชีพนี้พร้อมและเต็มใจที่จะถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ลูกหลานเพื่อจะได้สืบทอดงานต่อไป

มิตรไมตรีของคนในชุมชน

การที่คนในหมู่บ้านก๊วแล่น้อยมีลักษณะ โครงสร้างพื้นฐานเป็นระบบ
เครือญาติ ทำให้คนในชุมชนมีความเอื้ออาทรต่อกัน รักใคร่ ประองคอยู่กันอย่างพี่น้อง ให้การ
ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คอยสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชุมชน ทำให้บ้านก๊วแล่น้อยอยู่กัน
อย่างสงบสุข เพราะผู้คนมีจิตใจที่เอื้ออารี มีอัธยาศัยไมตรีที่ดียิ่งและเป็นมิตรกับคนทั่วไป

สำหรับปัญหา และอุปสรรคที่พบ ทั้งด้านการจัดองค์กร การผลิต
การตลาด การเงิน และการขาดวัตถุดิบนั้น ซึ่งประเด็นปัญหานี้ได้ส่งผลให้กลุ่ม ขาดความร่วมมือ
ในการทำงาน ซึ่ง ทำให้มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการรายย่อย

ด้านการจัดองค์กร สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม ทำ
ให้ไม่เห็นความสำคัญในการทำงานร่วมกัน เนื่องจากเล็งเห็นความสำคัญจากกลุ่ม

ด้านการผลิต การที่สมาชิกกลุ่ม มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการรายย่อย
ทำให้ไม่ได้นำผลิตภัณฑ์มาฝากขายที่ร้านค้า ทำให้กลุ่ม ไม่มีเงินไว้สำรองใช้จ่ายในกิจการของ
และเป็นทุนสำรองไว้สมทบซื้อไม้มาผลิต ไม้ที่กลุ่ม ซื้อผ่านองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ไม่ค่อยได้
ไม้ที่มีคุณภาพซึ่งมีลักษณะกลวงตรงกลางและมีราคาแพงการผลิตค่อนข้างยากต่อรูปแบบที่
การผลิต

ด้านการตลาด กลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการด้าน
การตลาด เช่น การตั้งราคา การคำนวณค่าใช้จ่าย การประชาสัมพันธ์ที่ไม่กว้างขวางทำให้
การตลาดของกลุ่มค่อนข้างจำกัด ทำให้กลุ่มขาดข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดในแหล่งจำหน่าย
ผลิตภัณฑ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ช่องทางการจำหน่ายไม่ค่อยแน่นอน เนื่องจากไม่มีการวางแผน ทำให้พ่อค้าคนกลางกดราคาได้

การขนส่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ยุ่งยากล่าช้า และเสียค่าใช้จ่ายสูง

ด้านการเงินกลุ่มขาดเงินที่มาสสนับสนุนในการซื้อไม้ เนื่องจากสมาชิกไม่นำผลิตภัณฑ์มาฝากขาย ทำให้กลุ่มไม่สามารถจัดเก็บเงินร้อยละ 3 จากสมาชิกในการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์กลุ่มไม่มีการวางแผนเรื่องการเงิน ไม่มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

ด้านการขาดวัตถุดิบ ไม้ที่กลุ่มซื้อไม่ได้คุณภาพ และราคาแพง เมื่อนำมาผลิตผลิตภัณฑ์บางชนิดไม่ได้และยังต้องฝ่าไม้เป็นหลายชิ้นทำให้เสียเนื้อไม้

กฎหมายและระเบียบของป่าไม้ในการใช้ไม้ ทรัพยากรป่าไม้ลดลง ทำให้อนาคตอาจเกิดปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ

ไม้สักเป็นไม้โตช้าและเป็นไม้หวงห้าม การผลิตไม้แกะสลักขัดแย้งกับนโยบายบรรณรักษ์ในการรักษาทรัพยากร ฤดูฝนมีผลกระทบต่อการจัดซื้อวัตถุดิบและ การจำหน่ายมีผลต่อผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

โดยสรุปแล้วปัญหาและอุปสรรคที่พบมา เสนอให้แก้ไขโดยใช้วิธีดังนี้

ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรอำเภอ สหกรณ์การเกษตร พัฒนาชุมชน ควรอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักตั้งแต่การจัดเวทีแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม การให้ความรู้และความสำคัญของการรวมกลุ่ม การให้ความรู้เรื่องการผลิตคือการใช้ไม้ให้เหมาะสมกับชิ้นงาน ผลิตให้ตรงกับรายได้หลัก ไม่ผลิตโดยใช้ไม้อย่างฟุ่มเฟือย

ด้านวัตถุดิบ ควรมีการปลูกไม้ทดแทน และใช้ไม้อื่นทำการผลิตถึงแม้คุณภาพของไม้จะลดลงก็ตาม

ด้านการตลาด ควรพาสมาชิกกลุ่มไปศึกษาดูงานกลุ่มงานหัตถกรรมที่เขาประสบผลสำเร็จในด้านการบริหารการตลาดแล้ว

ด้านการเงิน ต้องมีพี่เลี้ยงคอยให้ความรู้และสร้างระเบียบ กฎ เกณฑ์ในการฝากขาย ผลิตภัณฑ์ การเก็บเงิน การใช้เงิน การทำบัญชีที่ถูกต้องกับรูปแบบสหกรณ์

ด้านการสืบทอด ควรมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก โดยนำความรู้เข้ามาสอนในโรงเรียนยังเป็นการให้ความรู้พื้นฐานตั้งแต่ความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นในศิลปะ และการเห็นคุณค่าของป่าไม้ การใช้ไม้ให้มีประโยชน์สูงสุด

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ การพัฒนาบุคลากรของกลุ่มให้มีคุณภาพจะทำให้กลุ่มมีการพัฒนาในอาชีพแกะสลัก และประสบผลสำเร็จในอนาคตได้

การท่องเที่ยวในชุมชน พบว่ายังมีน้อย เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางคนหรือบางกลุ่มไม่ทราบ มีจุดท่องเที่ยวอยู่ตรงบริเวณบ้านกัวแลน้อย และมีนักท่องเที่ยวบางคนหรือบางกลุ่มทราบแต่ไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าไปเที่ยวชม เพราะยังไม่มีการจัดแสดงป้ายบอก และไม่มีการจัดกิจกรรมใด ๆ เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านกัวแลน้อยเลย ซึ่งสามารถแยกประเด็นปัญหาได้ดังนี้

1. ไม่มีการประชาสัมพันธ์เพื่อแนะนำหมู่บ้านและศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลักของชุมชนบ้านกัวแลน้อย ทั้งที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจการศึกษารัชมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือความเป็นอยู่ของคนไทย
2. หมู่บ้านไม่มีศูนย์และบุคลากรแนะนำการท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยว
3. หมู่บ้านยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจเมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวที่หมู่บ้านถวายเป็น
4. นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาที่บริษัทนำเที่ยวถูกจำกัดด้วยเวลาสถานที่ท่องเที่ยวเนื่องจากบริษัทนำเที่ยวได้จัดโปรแกรมไว้ล่วงหน้าแล้ว จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีโอกาสเลือกสถานที่ท่องเที่ยวได้ตามความต้องการของตนเอง

ในส่วน of นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้าไปเที่ยวและเยี่ยมชมศูนย์จำหน่ายหัตถกรรมของชุมชน มักเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ พัฒนาชุมชน เพื่อศึกษาดูงานกิจกรรมด้านหัตถกรรมไม้แกะสลักเป็นส่วนใหญ่

ข้อเสนอในการบริการจัดรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านกัวแลน้อย

1. การจัดองค์กรทางการท่องเที่ยวของชุมชน
2. การจัดความพร้อมด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว
3. การจัดรายการนำเที่ยวของชุมชน
4. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

5.1.3 แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

จากผลการศึกษาข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกประกอบด้วย

การจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว จะใช้พื้นที่บริเวณศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ซึ่งกลุ่มมีอุปกรณ์อยู่แล้วแต่ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้

ในการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมจัดเป็นศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว

ห้องสุขาสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะ นั้นจะปรับปรุงสร้างขึ้นภายในศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์อีก 1 จุด โดยแยกเป็นห้องน้ำชายห้องน้ำหญิง

แนวทางการจัดองค์กรทางด้านการท่องเที่ยวของชุมชน เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้น โดยความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแม เป็นผู้ให้การสนับสนุนและชาวบ้านเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยมีการฝึกอบรมและให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนของตน ทั้งเรื่องราวความเป็นมา วิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรม และงานหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนให้เข้าใจและรู้สึกหวงแหน ในท้องถิ่นและภูมิปัญญาที่ได้รับการสืบทอดมา รวมถึงการอนุรักษ์ในภูมิปัญญาให้คงอยู่กับท้องถิ่นของตนเองได้อย่างไร ในการนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว

รูปแบบการพัฒนาทางด้านบุคลากร การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านกัวแลน้อย เน้นที่การพัฒนาเยาวชนภายในชุมชนให้สามารถสืบต่องานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น การแกะสลักไม้ การเป็นยุวมัคคุเทศก์นำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมชุมชนอย่างมี ความรู้และเข้าใจรวมถึงให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการต้อนรับและให้ความรู้แก่ผู้มาเยี่ยมชม

แนวทางการจัดรายการนำเที่ยวของชุมชน ปัจจุบันรูปแบบการนำเที่ยวหมู่บ้านกัวแลน้อย เป็นเพียงการนำชมเฉพาะจุดใดจุดหนึ่งในชุมชน จึงได้มีการเพิ่มจุดที่น่าสนใจของหมู่บ้านเพิ่มเติมเพื่อจัดให้เป็นรูปแบบการนำเที่ยวแบบเต็มวัน

5.1.4 รูปแบบการท่องเที่ยวในหมู่บ้านไม้แกะสลัก

รูปแบบการท่องเที่ยวของชุมชนที่ได้นำเสนอ คือ การท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การจัดที่พักในชุมชน การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านกัวแลน้อย ผู้ศึกษาได้นำรูปแบบดังกล่าวไปเสนอให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักและสมาชิก และผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน จากการได้พูดคุยและสนทนาซักถาม ชาวบ้านได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อการที่นำเสนอการท่องเที่ยวในหมู่บ้านกัวแลน้อย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ทุกคนมีความเห็นสอดคล้องและยอมรับกันในรูปแบบที่ได้นำเสนอและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือร่วมใจกันให้การต้อนรับหากเกิดการท่องเที่ยวขึ้นในชุมชนและจะจัดการ

บริหารงานการท่องเที่ยวอย่างเข้มแข็งจะมีการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการบริหาร โดยจะมีฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบร่วมกัน คู่มือผลประโยชน์ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและยุติธรรม

การถ่ายทอดวัฒนธรรมที่เป็นประโยชน์และไม่ทำให้ชุมชนเกิดความเสื่อมเสีย ชื่อเสียง เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่ได้เข้ามาสัมผัสกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนแล้วได้รับคุณค่าทางการศึกษาเรียนรู้ ทั้งด้านประเพณีวัฒนธรรม และด้านภูมิปัญญาทั้งงานศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลัก และการใช้ภูมิปัญญาในการรักษาสุขภาพที่ชุมชนได้ทำการถ่ายทอดให้เพื่อจะได้หวนกลับมาอีกครั้ง

เพื่อรักษาวัฒนธรรมประเพณี และศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลักที่มีคุณค่าต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนสืบต่อไป ชาวบ้านจะเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและถ่ายทอดภูมิปัญญาไม้แกะสลักให้กับผู้ที่สนใจศึกษาเรียนรู้ เท่ากับเป็นการสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนโดยชุมชนอย่างแท้จริง ชุมชนเกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ต่อไป

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อส่งเสริมหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่บ้านกัวแลน้อย อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้อภิปรายผล การศึกษาตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เพื่อนำมาสนับสนุนให้การศึกษา มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

5.2.1 การศึกษาภูมิหลังและบริบทของหมู่บ้านกัวแลน้อยที่เอื้อต่อการส่งเสริมหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักและการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยยึดหลักโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนเป็นตัวชี้วัดศักยภาพในชุมชนสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

บ้านกัวแลน้อย อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องมาจากบ้านกัวแลน้อยมีวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี งานหัตถกรรมพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ จนเป็นวัฒนธรรมเฉพาะของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2538 : 12)ที่ว่าขบวนการท่องเที่ยวต้องดำเนินไปตามขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว

ด้านสิ่งดึงดูดใจของหมู่บ้านกัวแลน้อยที่มีคุณค่าทางการศึกษาเรียนรู้คือหมู่บ้านวัฒนธรรมที่มีรูปแบบเฉพาะ ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมและประเพณี และ

ศิลปหัตถกรรม เฟนเนล (Fennel, 1999 : 26-27) ที่ว่าการท่องเที่ยวเชิงสังคมและวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นให้สัมผัสกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อการศึกษาในแหล่งท่องเที่ยว และให้ความสำคัญในแหล่งท่องเที่ยว นั้น สำหรับวัฒนธรรมที่หมู่บ้านกัวแลน้อยนำมาใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว นั้นเป็นวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นภูมิปัญญาของคนในชุมชนที่จะนำมาส่งเสริมให้เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลัก วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

ปัจจุบันบ้านกัวแลน้อยยังคงมีการดำเนินวิถีชีวิตแบบสังคมเกษตรกรรมและรักษาประเพณี วัฒนธรรม และงานหัตถกรรมดั้งเดิมไว้ได้ขณะที่สังคมอื่น ๆ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เริ่มสูญหายไปแล้วจึงเป็นการสร้างศักยภาพเกี่ยวกับคุณค่าทางการศึกษาให้กับบ้านกัวแลน้อยที่จะทำให้เกิดการเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวในอนาคตได้ เนื่องจากวัฒนธรรมมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นเสมือนตัวเสริมการท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น บางครั้งเป็นจุดเด่นหรือจุดสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ และตรงตามลักษณะที่สำคัญของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนดังแนวคิดของ ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2545 : 3) กล่าวไว้ว่าการจัดการด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมิได้มุ่งเน้นการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม แต่รวมถึงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การบริหารด้วยวัฒนธรรม เป็นความคิดร่วม เป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ เป็นองค์รวมของความรู้หรือภูมิปัญญาและเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง

นอกจากนี้ชาวบ้านกัวแลน้อยได้มีกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมในการสืบทอดรักษาประเพณีวัฒนธรรมและศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลักที่ได้รับเป็นมรดกทางสังคมจากบรรพบุรุษต่อมาอย่างเหนียวแน่น และจากการมีโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมเป็นระบบเครือข่ายทำให้ชุมชนมีความสามัคคีและร่วมมือกันเพื่อจัดงานประเพณีต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีสามารถที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ สอดคล้องกับ แนวคิดของฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2540 : 75-77) ที่กล่าวถึงลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง ว่าต้องมีสภาพรวมกันเป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ ควบคุมและจัดการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตามแม้ว่าบ้านกัวแลน้อยจะมีการอนุรักษ์สืบสานกิจกรรมงานประเพณี วัฒนธรรมและศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมไว้แต่กิจกรรมบางอย่างต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ดังที่ ซวาร์บรูคส์ (Swarbrooks, 2000 : 306 - 308) กล่าวไว้ว่า ถ้าหากมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยก็สามารถทำได้ แต่ต้องไม่ทำให้เสียรูปแบบดั้งเดิม หรือความหมายที่เป็นหัวใจสำคัญของวัฒนธรรมนั้น ๆ

การทำหัตถกรรมไม้แกะสลักซึ่งในอดีตการทำไม้แกะสลักจะเป็นไปตามรูปแบบความคิดของช่างที่คิดว่าจะทำอย่างไรรูปแบบไหนที่จะถูกใจผู้ซื้อและผู้ชมและการทำไม้แกะสลัก ในสมัยก่อนก็เป็นการทำเพื่อการยังชีพโดยมีรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม แต่มาในปัจจุบัน

อาชีพหลักของหมู่บ้านกัวแลน้อย คือ การผลิตหัตถกรรมไม้แกะสลักและรูปแบบได้เปลี่ยนแปลงไปตามผู้ว่าจ้าง หรือพ่อค้าคนกลางที่ได้ว่าจ้าง (Order) แต่ถึงอย่างไรก็ตามแม้ไม้แกะสลักของชุมชนบ้านกัวแลน้อยจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างแต่ก็ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้ นั่นคือความมีฝีมือละเอียด ประณีต ผลิตผลงานออกมาเหมือนของจริงที่ไม่มีที่ไหนเหมือนเช่นนี้ ขณะเดียวกันผู้ประกอบการอาชีพแกะสลักก็ยังคงไม่ทิ้งความเป็นดั้งเดิมของตนไปทั้งหมดยังคงแกะสลักในผลงานของตนเองอยู่และยังมีผู้ต้องการงานฝีมือประเภทนี้อยู่มาก คืองานหัตถกรรมไม้แกะสลักรูปเหมือนช้างในอิริยาบถต่างๆ ที่ช่างแกะสลักถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนโดยจะมีการรักษาและสืบทอดต่อ ๆ ไป

ด้วยเหตุผลนี้ทำให้ชาวบ้านกัวแลน้อยเริ่มตระหนักถึงภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดมาเกรงว่าจะสูญหาย จึงมีความคิดที่จะเอาประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต และงานหัตถกรรม มานำเสนอในลักษณะของการศึกษาเรียนรู้และจัดบริการแก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นทั้งการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ของชาวบ้านกัวแลน้อย ซึ่งการนำเสนอเช่นนี้ของชาวบ้านได้สอดคล้องกับ นิวัติ เรืองพานิช (2532:144) กล่าวว่า การรู้จักการนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาชนมากที่สุด สูญเสียน้อยที่สุด ใช้ได้นานและต้องกระจายประโยชน์ให้ทั่วถึงกัน โดยถูกต้องตามกาลเทศะ และบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542 : 2) กล่าวว่า เพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย การท่องเที่ยวต้องมีการปรับปรุงคุณภาพและให้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด การที่ชาวบ้านกัวแลน้อยนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวด้วยตนเองนั้นสอดคล้องตรงตามแนวคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของสุทธิทธิ์ ชูชาติ (2538:32) ที่ว่า การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณวัตถุสถาน ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ โดยการนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บ้านกัวแลน้อยเป็นชุมชนที่จัดได้ว่ามีความปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยวอย่างมาก เนื่องจากโครงสร้างทางสังคมเป็นระบบเครือญาติ ชาวบ้านจึงช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดเหตุร้ายแรงต่าง ๆ ขึ้นภายในชุมชนซึ่งตรงตามลักษณะของชุมชนเข้มแข็งตามความคิดเห็นของประเวศ วะสี (2537 :5-14) ที่ว่าการนำภูมิปัญญามาใช้แก้ไขปัญหา ต้องมีการรวมตัวมีความเอื้ออาทรต่อกันไม่เอาเปรียบกัน พัฒนาความดีต่าง ๆ

ความมีอัธยาศัยไมตรีและความเป็นมิตรของชาวบ้านในหมู่บ้านกัวแลน้อยก็เป็นสิ่งที่มีเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวและการต้อนรับผู้มาเยือนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2540 : 8-9) ที่กล่าวว่าวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการพัฒนาภูมิปัญญา สร้างสรรค์ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ซื้อขายวัฒนธรรมและชีวิตผู้คน สร้างความคุ้นเคยกับประชาชนในท้องถิ่นอื่น ซึ่ง

ตรงตามลักษณะนิสัยของคนในชุมชนบ้านกัวแลน้อยที่มีอาชีพค้าขายไม้ตรีที่ดัดงาในการต้อนรับผู้มาเยือนเปรียบเสมือนคนคุ้นเคยกัน

การเข้าถึงหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านกัวแลน้อยนั้นสามารถเข้าได้ 2 เส้นทาง คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 เชียงใหม่ - สอด โดยแยกเข้าที่ กิโลเมตรที่ 22 และทางหลวงจังหวัด หมายเลข 121 ตัดแยกถนนสุเทพ แนวตลาดต้นพยอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การเดินทางเข้าหมู่บ้านกัวแลน้อยแม้จะเดินทางได้โดยถนนเพียงวิธีเดียว แต่ก็ไม่ก่อให้เกิดความลำบากต่อผู้มาเยี่ยมชมเยือนซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วผู้ที่มีความสนใจอยากศึกษาวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนจะมาเป็นหมู่คณะเพื่อศึกษาดูงานทางด้านวัฒนธรรม ทำให้ไม่เกิดผลกระทบต่อสังคมในด้านลบต่อบ้านกัวแลน้อยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โรเจอร์และสลิน (Rogers and Slinn (1995:162-163) ที่ว่าการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อมต้องส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การท่องเที่ยวต้องไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายในอนาคต

การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปศึกษาวัฒนธรรมหรือธรรมชาติในบางครั้งการขนส่งไม่มีความจำเป็นมากนัก เนื่องจากผู้ที่ต้องการศึกษาเรียนรู้จะต้องใช้เวลาในการศึกษาหรือเข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติที่ปลายทางนั้นก็จะเข้าถึงไม่ได้

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน พบว่าสาธารณูปโภคพื้นฐานของหมู่บ้านกัวแลน้อยมีมากเพียงพอต่อความต้องการทั้งของชาวบ้านและนักท่องเที่ยวแต่ต้องมีการสร้าง ห้องสุขาเพิ่มเติม ส่วนสาธารณูปโภคขั้นสูงจะต้องมีการวางแผนที่จะจัดสร้างศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยวเพื่อ นักท่องเที่ยว ซึ่งทางชุมชนก็ได้เล็งเห็นถึงจุดด้อยในข้อนี้จึงได้มีการวางแผน แนวทางโดยการร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแม่ ในการพัฒนาศักยภาพในส่วนนี้แล้ว

5.2.2 วิเคราะห์กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักในหมู่บ้านกัวแลน้อย

การดำเนินงานของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักที่ผ่านมา โดยภาพรวมทั้งด้านการบริหารจัดการ การบริหารการผลิตการบริหารการตลาดและการบริหารด้านการเงิน ค่อนข้างไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ขาดความร่วมมือจากสมาชิกอย่างแท้จริง ความพร้อมในการบริหารงานของคณะกรรมการในรูปแบบของสหกรณ์ การขาดความรู้ด้านการจัดการการบริหารการตลาด และการบริหารการเงิน ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักในลักษณะของสหกรณ์ไม่เกิดความต่อเนื่อง ไม่มีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มงาน แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านการผลิตของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักเป็นปัจจัยที่สำคัญได้สร้างความเข้มแข็งให้กับการดำเนินงานของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักเนื่องจากผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของกลุ่มเป็นงานหัตถกรรมที่ต้องอาศัยทักษะ ฝีมือ และความ

ชำนาญอย่างแท้จริงในการผลิต การลอกเลียนแบบและเน้นปริมาณการผลิตจึงค่อนข้างผลิตได้ยาก ทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์มีราคาค่อนข้างสูงกว่าผลิตภัณฑ์จากงานอื่น ๆ ประกอบกับงานแกะสลักไม้ของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก มีชื่อเสียงมานานและได้รับรางวัลชนะเลิศ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ของตำบลบ้านแม่ และได้รับรางวัล 5 ดาว ประเภทช่างศิลป์ในงานหัตถกรรมภาคเหนือของกรมพัฒนาชุมชน ทำให้กลุ่มมีโอกาสพัฒนาการผลิตและการตลาดเพิ่มขึ้นได้ ตรงกับที่ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538 : 5) กล่าวว่า การวิเคราะห์เพื่อหาข้อได้เปรียบ ข้อจำกัด หรือปัญหา อันจะนำมาใช้วางแผนในการสร้างโอกาสหรือกลยุทธ์ ซึ่งได้ตรงกับการวิเคราะห์กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านกัวแลน้อย ผลของการวิเคราะห์พบว่า จุดแข็งของกลุ่ม คือ การผลิตหัตถกรรมไม้แกะสลัก ซึ่งสามารถนำมาเป็นโอกาสที่จะหารูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในชุมชนต่อไป วนิดา แก้วเนตร (2545) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยในการเลือกซื้อสินค้าที่ระลึกประเภทหัตถกรรมพื้นบ้านของนักท่องเที่ยวชาวไทยในหมู่บ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรมประเภทไม้แกะสลักมากที่สุด รองลงมาคือ เครื่องจักสาน และเครื่องปั้นดินเผา สาเหตุที่ซื้อมีความชอบในผลงานที่ประณีต สวยงาม ละเอียด ราคาถูก มีความหลากหลาย เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ซื้อเป็นของฝากญาติมิตร และคนขายมีอัธยาศัยดี นอกจากนี้กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก มีการรวมกลุ่มในลักษณะรูปแบบของสหกรณ์ซึ่งเป็นรูปแบบที่มี ภาวะเบียด การระดมทุน การบริหารงาน และการแบ่งผลประโยชน์ที่ค่อนข้างชัดเจน ถ้ากลุ่มมีการพัฒนาทั้งด้านบุคลากร ความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกและคณะกรรมการให้สอดคล้องกับการรวมกลุ่มในลักษณะรูปแบบสหกรณ์ได้รับความร่วมมืออย่างแท้จริงจากสมาชิก การพัฒนากิจกรรม ต่าง ๆ ภายในกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก อาจจะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ นันทิยา หุตานุวัตร (2542 : 2) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะ 7 ประการ การสร้างกลยุทธ์ธุรกิจชุมชนตอนกระบวนการเรียนรู้ว่า ผู้เข้าร่วมต้องคิดอย่างจริงจังต้องเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและที่สำคัญต้องตัดสินใจเลือกทิศทางของกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้วางแผนแบบทีมและเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจศักยภาพของงานได้

การสนับสนุนจากหน่วยงานภายในพื้นที่และนอกพื้นที่ก็เป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญในการช่วยพัฒนาของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักให้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างเข้มแข็งภายในอนาคต ที่ สุปัญญา ไชยชาญ (2534 : 23) กล่าวว่า ความจำเป็นที่ต้องแสวงหาปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กรมาทำการตรวจสอบหาความเป็นไปได้เพื่อนำข้อมูลมาสนับสนุนที่จะทำให้องค์กรได้รับโอกาส

5.2.2.1 รูปแบบพัฒนาหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ร่วมกันเสนอรูปแบบและวางแผนไว้ 4 แนวทางหลัก คือ รูปแบบการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด รูปแบบการจัดองค์กรด้านการท่องเที่ยวของชุมชน รูปแบบการพัฒนาความพร้อมด้านบุคลากร และรูปแบบการจัดรายการนำเที่ยวในชุมชน ซึ่งรูปแบบทั้งหมดที่กล่าวถึงนี้ชาวบ้านได้แสดงออกถึงความคิดเห็นและความต้องการมีส่วนร่วมในการที่จะตัดสินใจในการนำรูปแบบการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละรูปแบบเข้ามาสู่หมู่บ้านเพื่อวางแผนพัฒนาหมู่บ้านของตน สอดคล้องกับแนวคิดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2538 : 12) ที่ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวควรให้ความสนใจต่อความต้องการและความปรารถนาของประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมตัดสินใจ ในการนำเอาการพัฒนานั้นเข้ามาและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานภายใต้มิติต่างๆ ที่ชาวบ้านกัวแลน้อย เพื่อบูส่งเสริมให้หมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

สำหรับรูปแบบการจัดรายการนำเที่ยวในหมู่บ้าน สามารถทำได้ทั้งแบบที่ทำตามความต้องการของนักท่องเที่ยวและแบบที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้าตามแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ที่ว่าความกลมกลืนที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวต้องเกิดจากความต้องการของนักท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่น และของสถานที่ท่องเที่ยวโรเจอร์และซิลิน (Rogers and Silin, 1995 : 162-163) ได้กล่าวไว้ ซึ่งการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวของหมู่บ้านกัวแลน้อยนั้นได้แสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นของศิลปวัฒนธรรมและงานศิลปหัตถกรรมเป็นหลักแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจและต้องการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและศิลปหัตถกรรมแก่บุคคลอื่นให้ได้รับความรู้ความมีเอกลักษณ์ของชาวบ้านกัวแลน้อยและชาวบ้านเองก็มีความยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาในหมู่บ้านโดยมีแนวทางที่จะพัฒนาความพร้อมด้านบุคลากรในรูปของการจัดตั้งองค์กรด้านการท่องเที่ยวออกเป็นหลายฝ่ายเพื่อดูแลด้านการท่องเที่ยวของหมู่บ้านโดยมีหน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่นให้การสนับสนุน การเลือกรูปแบบเช่นนี้จะทำให้ชาวบ้านในหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว มีการฝึกอบรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเป็นผู้ผลิตงานศิลปหัตถกรรมนั้นออกมาทำให้มีงานทำและเกิดมีรายได้ตามมา ซึ่งตรงกับแนวคิดของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541 : 14-17) ที่ว่าชุมชนจะเข้มแข็งได้ประกอบด้วย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทุกคนในชุมชนร่วมรับรู้จะรู้ทันทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ รู้จักจัดการตัวเองด้วยกิจกรรมการวางแผนการจกระบวนกรองค์กรของตนเอง การลงมือปฏิบัติและประเมินผล ซึ่งชุมชนบ้านกัวแลน้อยได้มีกระบวนการและแนวทางการพัฒนาดังกล่าวแล้วชุมชน

บ้านกัวแลน้อยมีการจัดทรัพยากรที่ดี มีศักยภาพในการผลิตและมีศักยภาพในการกำหนดและจัดการวิถีชีวิตของตนเอง ที่จะทำให้เศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

5.2.3 การท่องเที่ยวที่ได้นำเสนอผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีและมีความเหมาะสม เนื่องจากผลที่ได้จากวิเคราะห์กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักในหมู่บ้านกัวแลน้อย บริบทชุมชน ทำให้ทราบและมองเห็นถึงความมีเอกลักษณ์ในวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาในงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ จนได้สร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน ตลอดจนความรู้ ความสามารถในการใช้ภูมิปัญญาในการรักษาสุขภาพของตนเอง และการประกอบอาชีพทั้งด้านการเกษตร การทำไม้แกะสลักที่ทำให้คนในชุมชนรู้สึกภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของตนเอง และอยากจะนำเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปและนักท่องเที่ยว ได้เข้าไปสัมผัสและเรียนรู้ในหมู่บ้านกัวแลน้อย ดังที่ ลิก โคริชและเจนกินส์ (Lickorish and Jenkins, 1999 : 76 – 79) กล่าวถึงการท่องเที่ยวทางสังคมและวัฒนธรรมว่า เป็นการเข้าไปสัมผัสกับประเพณีทัศนคติ และแบบแผนการดำเนินชีวิตของคนในสังคมหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เป็นของสังคมนั้น ๆ ที่มีการสั่งสมต่อกันมาจากคนรุ่นก่อนแล้วเกิดการเรียนรู้และถ่ายทอดสู่คนรุ่นต่อไป โดยกระบวนการสืบทอดทางวัฒนธรรม

การที่นำเสนอการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนกัวแลน้อยนี้ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม และการใช้ภูมิปัญญาของคนในชุมชนจะได้คงอยู่อย่างยั่งยืน และเป็นการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนโดยคนในชุมชน และคนในชุมชนเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งในอนาคตได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

5.3.1.1 วิธีแก้ไขจุดอ่อน

การจัดองค์กรควรมีการฝึกอบรมการบริหารการจัดการองค์การในรูปแบบของสหกรณ์ให้กับคณะกรรมการและสมาชิกภายในกลุ่มซึ่งผู้นำกลุ่มอาจจะประสานกับหน่วยงานในพื้นที่หรือสหกรณ์การเกษตรสันป่าตองในการจัดการฝึกอบรม

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักควรมีการจัดเวทีระดมความคิดเห็นภายในกลุ่ม โดยพิจารณาถึงปัญหา ความต้องการแนวทางการแก้ไขปัญหา การวางแผนแบบมีส่วนร่วมระหว่างคณะกรรมการและสมาชิกภายในกลุ่มงานหัตถกรรม อาจจะขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องระดมความคิดเห็น และสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับสมาชิกภายในกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก

ควรมีการศึกษาดูงานการดำเนินงานของสหกรณ์หรือองค์กรอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการบริหารงาน เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงกับระบบการจัดการภายในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

การจัดตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรจัดทำอย่างเคร่งครัด และสามารถควบคุมงานภายในกลุ่มได้อย่างแท้จริง เพื่อเอื้อประโยชน์ในการบริหารงานการจัดการด้านต่าง ๆ ของกลุ่มงานหัตถกรรม

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรมีกิจกรรมภายในกลุ่ม เพื่อสร้างความสามัคคีและการมีส่วนร่วมของสมาชิก เช่น การจัดงานสังสรรค์ประจำปี การแข่งขันประกวดการแกะสลักภายในกลุ่ม

การผลิตกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรมีการวางแผนการผลิตเพื่อรองรับการขาดแคลนวัตถุดิบไม้ในอนาคตโดยอาจจะเน้นการแกะสลักผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้เป็นกิจกรรมหลัก และการผลิตที่สูญเสียเนื้อไม้ให้น้อยที่สุด

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักควรมีกองทุนในการสร้างกระบวนการสืบทอดการแกะสลักไม้ภายในกลุ่มสมาชิก โดยอาจจะสอนงานให้กับเยาวชนภายในชุมชน หรืออาจจะประสานงานกับโรงเรียนภายในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างบุคลากรในการแกะสลักไม้ในพื้นที่

สมาชิกภายในกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรจะรวมตัวกันจัดซื้อวัตถุดิบเพื่อช่วยกันคัดเลือกคุณภาพของไม้ อาจจะทำให้ราคาของไม้ลดลง และสามารถกำหนดคุณภาพของไม้ให้เหมาะสมกับงานแกะสลักของกลุ่ม

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรมีการปลูกไม้สักหรือไม้ประเภทอื่นๆ ขึ้นมาทดแทนป่าไม้ที่ลดลง จากการผลิตเพื่อรองรับการขาดแคลนไม้ในอนาคต

การตลาดกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรนำวิธีส่งเสริมการขายผ่านสื่อโฆษณา เช่น เว็บไซต์ การทำแผ่นพับนำเสนอขายสินค้าและโฆษณาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มในหนังสือ นำเที่ยวต่างๆ

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรมีการประชุมตกลงกันในเรื่องการจำหน่ายสินค้า ให้มีราคาที่มีมาตรฐานแน่นอน โดยอาจจะมีแนวทางในการกำหนดราคารับซื้อ และราคาตั้งขายแต่ละผลิตภัณฑ์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อรองรับการติดต่อซื้อขายไปต่างประเทศ และแก้ไขการตัดราคากันภายในกลุ่มสมาชิก

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรพัฒนาบุคลากรในกลุ่มให้มีความรู้ความเข้าใจ ในด้านการตลาด การพัฒนาทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์และการใช้ภาษาต่างประเทศในการ สื่อสารเพื่อช่วยในการติดต่อซื้อขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก สะดวกและมี ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรจะมีการประสานกับบริษัทที่ทำการด้านการ บรรจุกัณฑ์และขนส่ง ในการดำเนินการขนส่งให้ลูกค้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับลูกค้า

การเงินกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ควรได้รับการฝึกอบรมในการจัดทำบัญชีขั้น สูงและการบริหารด้านการเงิน เพื่อช่วยเพิ่มทักษะและความรู้ให้กับบุคลากร

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักควรนำข้อมูลทางการเงินที่ผ่านมาจัดทำแผนการเงิน แผนการตลาดและแผนธุรกิจซึ่งอาจจะเป็นแผนระยะสั้น 2 – 3 ปี แต่สามารถกำหนดแผนการ ดำเนินงานของกลุ่มได้

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักควรสรุปผลการดำเนินงานประจำปีเป็นรูปเล่มเพื่อ สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและป้องกันการสูญหายของข้อมูล

5.3.1.2 วิธีแก้ไขอุปสรรค

การจัดองค์กรกลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักควรมีการจัดการจัดเวทีระดมความ คิดเห็น พิจารณาถึงปัญหา ความต้องการ แนวทางแก้ไขร่วมกัน เมื่อได้ข้อมูลที่แท้จริงแล้ว นำมา จัดอบรมให้แก่สมาชิก โดยขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรอำเภอ พัฒนา ชุมชน สหกรณ์การเกษตร ให้เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงและจัดอบรมแต่ละขั้นตอนของการรวมกลุ่ม ใน ลักษณะรูปแบบสหกรณ์ ทั้งด้านการจัดองค์กร การผลิต การตลาด และการเงิน

ในด้านวัตถุดิบ กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักควรมีการวางแผนการผลิตให้ตรง ตามงาน ที่สร้างรายได้เป็นกิจกรรมหลัก และการผลิตที่สูญเสียเนื้อไม้เนื้อน้อยที่สุด

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักควรรวมตัวกันกับชุมชนอื่นที่ทำการแกะสลัก เช่นเดียวกันปลูกไม้สักหรือไม้ประเภทอื่นขึ้นมาทดแทนป่าที่ลดลง เพื่อรองรับการขาดแคลนใน อนาคต

กลุ่มงานหัตถกรรมไม้แกะสลักควรจัดหาไม้ที่มีคุณภาพในการแกะสลักมาใช้แทนไม้สักซึ่งนับวัน จะเหลือน้อยและราคาไม้สักแพงถึงแม้คุณภาพของไม้จะไม่เท่าไม้สัก แต่ฝีมือการแกะสลักของกลุ่ม มีคุณภาพยากแก่การลอกเลียนแบบ

ถ้าหากกลุ่มได้รับการแก้ไขอบรมที่ถูกวิธีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็จะทำให้การ ทำงานของกลุ่มเข้มแข็งได้ในอนาคต

ในส่วนของผู้ชมชนที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวและเยี่ยมชมมีจำนวนน้อยนั้น ควรมีการจัดการด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชุมชน ทั้งด้านองค์กร บุคลากร รายการนำเที่ยว และพัฒนาต่าง ๆ ที่ยังไม่พร้อมเหล่านี้ ทำการโฆษณา ประชาสัมพันธ์หมู่บ้านกัวแลน้อยโดยทำเป็นแผ่นพับไว้ตามสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก หรือโฆษณาผ่านเว็บไซต์หรืออินเทอร์เน็ต เพื่อให้บุคคลทั่วไปและนักท่องเที่ยวได้รู้จักหมู่บ้านกัวแลน้อย ทั้งนี้ต้องขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น การท่องเที่ยว ทางอำเภอ ทางจังหวัด บริษัท ทัวร์ รวมทั้งชาวบ้านกัวแลน้อยซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ด้วย

5.3.1.3 การสืบทอดภูมิปัญญา

ควรสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการแกะสลักไม้ โดยนำเอาภูมิปัญญาชาวบ้านเข้ามาพัฒนาและปรับให้สอดคล้องกับปัจจุบัน เพื่อให้เกิดการสืบทอดและอนุรักษ์ไม้แกะสลักของท้องถิ่น

ควรมีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของชุมชนในบริเวณศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มซึ่งมีอุปกรณ์พร้อมอยู่แล้ว เพียงแต่ขาดบุคลากรทางการท่องเที่ยว หากมีการจัดการด้านองค์กรและบุคลากรทางการท่องเที่ยวแล้วอาจจะส่งผลดี ในอนาคต

หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแม ควรร่วมมือกับผู้นำชุมชนและประชาชนในชุมชน ให้ความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวแก่ ชุมชนให้มากกว่านี้ และให้ความสำคัญของวัฒนธรรม ประเพณี ศิลปหัตถกรรมของชุมชนโดยมุ่งเน้นที่เยาวชนของชุมชนเป็นสำคัญ และนำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเข้ามาเป็นนโยบายหลักอีกอันหนึ่งในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

กิจกรรมทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านยังขาดความหลากหลาย นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาส่วนใหญ่มีจุดประสงค์เข้ามาเยี่ยมชมขั้นตอนกระบวนการผลิตไม้แกะสลัก หลังจากนั้นก็เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อนำกลับบ้าน จึงทำให้มีเวลาที่ไ้อยู่ในหมู่บ้านเป็นเพียงระยะสั้น ๆ จึงควรมีการนำเสนอกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต เช่น การทำนาทำสวน การนวดแผนโบราณ ซึ่งกลุ่มเยาวชนดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เข้ามาเป็นกิจกรรมหนึ่งทางการท่องเที่ยว โดยจัดกิจกรรมให้น่าสนใจเพื่อให้สามารถเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่และเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเพิ่มระยะเวลาให้อยู่ในหมู่บ้านนานวันขึ้น นอกจากนี้การนำเสนอกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านกัวแลน้อยก็ควรมุ่งเน้นให้เกิดการศึกษาหาความรู้ในวัฒนธรรมท้องถิ่นของหมู่บ้านแก่นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะการแกะสลักไม้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาการแกะสลักไม้ยังมีการศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ได้อีกดังนี้

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาต่อไปในเรื่องของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของชุมชน เพื่อทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านการผลิตและการตลาด

5.3.2.2 ศึกษาความคาดหวังและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านกัวแลน้อยที่มีผลต่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางมาสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ

5.3.2.3 ศึกษาถึงความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะที่หมู่บ้านกัวแลน้อย

5.3.2.4 ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของบ้านกัวแลน้อย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่